

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)

Національний університет харчових технологій (Україна)

Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)

Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

Ткаченко А.О., магістрантка
Міняйленко І.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Кислий В.Ф., PhD-студент
Ягеллонський університет, м.Краків, Польща

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ

Сталий розвиток підприємств у сучасних умовах є ключовим фактором зміцнення конкурентоспроможності національної економіки, підвищення інвестиційної привабливості та зміцнення позицій України в європейському економічному просторі. Євроінтеграційний курс держави зумовлює адаптацію українського бізнесу до принципів екологічної відповідальності, соціальної орієнтації та ефективного корпоративного управління, визначених ЄС. Питання формування дієвих економічних механізмів сталого розвитку підприємств набуває стратегічного значення.

Сталий розвиток підприємства передбачає гармонійне поєднання економічних, екологічних і соціальних цілей у довгостроковій перспективі (рис.1). Це означає не лише зростання фінансових показників, а й впровадження ресурсозберігаючих технологій, забезпечення гідних умов праці, соціальної відповідальності та дотримання етичних принципів управління.

Сучасною практикою реалізації концепції сталого розвитку у бізнесі є система ESG –екологічна, соціальна та управлінська відповідальність компаній [1].

Environmental (Екологічна відповідальність) передбачає зменшення викидів парникових газів, ефективне використання ресурсів, перехід на відновлювальні джерела енергії, екологічну сертифікацію виробництва та управління відходами.

Social (Соціальна відповідальність) означає дотримання трудових стандартів, охорону праці, підтримку освіти, розвиток персоналу, благодійності і взаємодію з громадами. Компанії, які інвестують у людський капітал, мають вищий рівень довіри та лояльності.

Governance (Корпоративне управління) базуються на принципах прозорості, підзвітності, етичності, боротьби з корупцією, забезпечення прав акціонерів і незалежного аудиту. Високий рівень корпоративного управління підвищує інвестиційну привабливість підприємства.

ESG-підходи стають обов'язковим стандартом для компаній, що прагнуть інтеграції у європейський ринок, адже вони є складовою корпоративної звітності ЄС відповідно до директиви CSRD.

Євроінтеграція України вимагає від бізнесу відповідності стандартам ЄС у сфері екології, енергетики, управління та звітності [2]. До ключових економічних механізмів, що підтримують сталий розвиток підприємства, для реалізації на практиці застосовують наступні механізми (табл.1)

Таблиця 1 – Економічні механізми забезпечення сталого розвитку підприємства

Економічні механізми	Застосування
Фінансові механізми	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Сталі інвестиції (Sustainable Investments) ✓ “Зелені” облигації (Green Bonds) капіталу та зміцненню довіри інвесторів. ✓ ESG-фінансування ✓ Гранти ЄС та міжнародних організацій ✓ Державні програми підтримки
Інноваційний механізм	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Впровадження інноваційних технологій та цифрових рішень (Industry 4.0). ✓ Створення внутрішніх центрів інновацій та R&D. ✓ Партнерства з університетами та науковими установами.
Організаційно-економічні механізми	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Удосконалення організаційної структури управління з урахуванням принципів сталого розвитку. ✓ Впровадження систем менеджменту якості, екологічного та соціального управління (ISO 9001, ISO 14001, ISO 26000). ✓ Створення систем внутрішнього контролю, аудиту та стратегічного планування сталого розвитку. ✓ Формування корпоративної культури, що підтримує соціальну відповідальність та екологічну свідомість.
Екологічні механізми	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Енергоефективне та ресурсозберігаюче виробництво. ✓ Впровадження систем утилізації відходів і циркулярної економіки. ✓ Дотримання «зелених» стандартів та сертифікацій.
Соціальні механізми	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Забезпечення справедливих умов праці, охорони праці та розвитку персоналу. ✓ Реалізація корпоративних соціальних програм для співробітників та місцевих громад. ✓ Формування звітності щодо соціального та екологічного впливу підприємства (Sustainability Reports).

Економічні механізми забезпечення сталого розвитку підприємств в умовах євроінтеграції є комплексною системою стимулів, інструментів та регуляторних підходів, спрямованих на формування конкурентної, інноваційної та соціально відповідальної бізнес-моделі. Їх ефективна реалізація сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств, розширенню

експортного потенціалу, залученню інвестицій і формуванню економіки європейського зразка.

Література

1. Шостак І. В., Плисенко Г.П. Інтегрована звітність в контексті принципів ESG Г. П. Плисенко. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. № 2 (19). С. 146-152.
2. Тарасюк, О. В. Теоретичні засади формування концепції сталого розвитку та її практична реалізація на сучасному етапі розвитку суспільства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2025, (1(111)), С. 51–63.
3. Скар Д. Ринок сталого інвестування: теоретичні засади та особливості розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025, №78. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-73>.

УДК 339.138:330.16

Філоненко І.В., магістрант
Міняйленко І.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Сучасна економіка бізнесу характеризується інтенсивним переходом до цифрових моделей функціонування, що зумовлено зростанням глобальної конкуренції, зміною поведінки споживачів, розвитком фінтех-технологій та активною платформізацією ринків. Цифровізація стає ключовим чинником стійкості та стратегічної переорієнтації підприємств, формуючи нові механізми створення вартості, управління ресурсами, комунікації та просування. Для українських підприємств цифрова трансформація є не лише способом підвищення ефективності, а й умовою виживання в умовах турбулентності, воєнної економіки та необхідності інтеграції у європейський економічний простір.

Серед найвагомійших напрямів трансформації бізнесу варто виокремити: автоматизацію операційної діяльності, використання хмарних технологій, аналітики великих даних, штучного інтелекту, розвиток електронної комерції, перехід до платформних моделей та цифрових маркетингових стратегій. Застосування таких рішень забезпечує підвищення продуктивності, скорочення транзакційних витрат, прискорення прийняття управлінських рішень та посилення клієнтоорієнтованості [1].

Водночас цифровізація супроводжується низкою викликів. Для України актуальними залишаються: регіональні диспропорції цифрової інфраструктури, недостатній рівень цифрової грамотності персоналу, потреба у модернізації